

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 ft. — Félévre . . . 2 ft.
Negyedévre . . . 1 ft. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hova az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJZÁR.

Halászat.

Hol vannak azok a régi jó idők, midőn annyi volt a Körösben a hal, mint csillag az égen, úgy hogy a kifogott hal nagyrészt szárításra kellett használni, mert a halfogyasztó közönség nem volt képes azt a rendkívüli nagy mennyiséget, — amit időszakonként fogtak a halászok, — elfogyasztani. Abban az időben rendszeres tápláléki cikkünköt képezte. Bezzeg nem kell manapság szárítani. Ma már alig lehet fogni a hal oly ritka tárgy, akár csak a nemes érc, miért is ma már csakis különleges eledeknek tekintetik a mint unikum szerepel az asztalon. Örvendhetünk, ha évenként kétszer-háromszor asztalunkra kerül.

Én is úgy vagyok a hallal mint a régi öregek kik szokásszerűen így sóhajtának fel: elmúltak a régi jó idők, az aranynapok, amikor bőségben volt minden. Sok részben igazuk van az öregeknek. Így például a hal tekintetében is.

Még e sorok írója is emlékezik azon időre, midőn halbőség volt; mikor az ugynevezett buvárhalászok, — akik nagyon jól ismerték a hal fészkeknek nevezett helyét a Körös folyónak, — minden buvárszer és eszköz nélkül, a víz alá lebukva, a Körös iszapjában, egyes gödröcskében, mélyedésekben ólálkodó halakat pusztán kézzel megfogták és egy pár másodpercnyi idő alatt hozták fel a víz alól a két fontos, három fontos halakat.

Könnyű volt akkor, mert volt miből, ma napság tessék hát kézzel fogni a halat, a mikor hálóval is egész nap halászhat az a halász, harmad-negyed magával s mégis alig fog 4—5 kilógram halat. S ez is, ha meglehetősen nagyságu halakból áll, már hetekkel előbb le van uála foglalva. De leginkább és többnyire csupa apróságot fognak.

Ez az oka, hogy ma már a halászok száma is nagyon csökkent s nem ok nélkül, mert a halászáttal járó munka, — mely a téli és tavaszi időszak alatt nem a legkönnyebb és kényelmesebb foglalkozások közé tartozik, — nem hozza meg fáradozása után a közönséges napszámossal fizetett munkadíjat sem.

A halaknak az élővizekben való ily roppant módon való megfogyatkozását egyfelől a folyamok, szabályozásának és másfelől a gőzhajózásnak lehet tulajdonítani.

A folyam szabályozás által ugyanis a folyók hullámterét a minimumra redukáltatott; a gőzhajózás pedig, a víznek nagy mozgásba hozása által, a halak lerakott petéit eredeti helyökről, az ugynevezett fészkek és ágyakból felveri s így a víz által hajtva részint a madarak, csibor és rákok által, részint magok a különféle halak által táplálékként felemésztetnek.

A halak eme rohamos megfogyatkozásának okát, a magas kormány már régebb idő óta tanulmányoztatja s oly módok és eszközök felől gondoskodik, melyek a hal teljes kipusztulására vezető gyors megfogyatkozását megakadályozza, vagy legalább mérsékelje.

E célból alkotott meg a halászati törvény, mely a különféle halnemeknek az ivás és petezés időszaka alatt való halászatát és áruba bocsátását tilalmazza.

Ugyanezen célból alakulnak a legutóbbi időben a magas kormány kezdeményezéséből illetve rendelte értelmében az ugynevezett halászati társulatok.

Békésmegye területén ez idő szerint nem alakult meg még egy halászati társulat sem. Pedig ha valahol szükség van az ily társulatokra, úgy akkor Békésmegye területén, — mely a három Körös által metszve részint ezek, részint az átmetszések kiképzése által származott holt

Körös kanyarok haltenyésztésre, mint szép jövedelmet biztosító ipari célra leendő berendezésre a természet által alkalmassá tétetett, — a halászati társulatok megalakulása égető szükségé vált, már csak azért is, mert a Körösökön és azok holt kanyarai mentén sok a parti birtokos és így sok a halászati joggal bírók száma.

Gyomán a minapában már megpróbálták egy halászati társulatot összehozni, de az ennek kimondására hivatott gyűlés halászati társulattá alakulás nélkül oszlott szét.

A haltenyésztés az ország területén a legutóbbi időben szép lendületet vett; vannak egyes vidékek, hol a halászat iparszerűleg kezeltetik s már is szép jövedelmi forrást képez. Ezt a haltenyésztési célból, megalakult halászati társulatoknak lehet köszönni.

Hogy Gyomán nem tudott megalakulni a halászati társulat, talán személyi okokra vezethető vissza vagy arra, hogy a halászati jog tulajdonosai nem mérlegelték kellően a halászati társulatok előnyeit.

Hogy nekik nem kell halászati társulat: az az ő dolguk. Abból még egyáltalán nem következik az, hogy a halászati társulat nem hasznos intézmény és nem kell azt következtetni, hogy nekünk szarvasiaknak sem kell.

A halászati társulatokról e sorok írójának az a véleménye, hogy az csak az esetben jár a megfelelő haszonnal, ha az a halászati társulat egyszersmint haltenyésztő társulat is. Mert e nélkül a halászati társulatnak a rendelkezésre álló vizek halászati hasznóbéréből befolyó évi jövedelme tetemes részét felemészti az adminisztráció. Így tehát az a halászati jog tulajdonos, aki ez ideig önállóan adta hasznóbérbe halászati jogát, a társulás után nem kap a hasznóbérdíjből oly összegű osztalékot, mint kapott az előtt.

Ez egyik nagy akadálya a társulásnak.

SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRSZÁJA.

A rossz szó.

A „Szarvas és Vidéke” számára fordította:
Végyváry R. Ferencz.

(Folyt. és Vége.)

4.

Puha hószőnyeg fogta fel s az esés erejét csökkentette. Mátyás egy ideig eszméletlenül feküdt, s miután magához tért, kibontakozott a hóból, mely a sziklalekűt egészen betakarta. A kósujtotta láb nagy fájdalmakat okozott neki, s csak térden csúszva jutott el a sziklafalhoz kissé védettebb helyre. Ott bekötözte zsebkendőjével a sérült lábat, mely szerencsére nem tört el. Szomorúan mondta magában:

— Bizony nem tudom, minek kötözöm be a lábamat. Mintha nem volna mindegy, hogy dagadt lábbal vagy egészséggel megyek-e a túlvilágra?

Lehangolva guggolt a sarokban s lassan, rettentéses lassan telt az idő. A szélvihar elült, az ég is kiderült, de a légmérséklet folyton alább szállott s a szerencsétlenül járt vezető már merevedni érezte testét.

A mint lábában a fájdalom annyira-mennyire megszünt felemelkedett ültéből Mátyás s körülnézett, megvizsgálta a helyet. Alatta tátongó mélységben az üreg, felotte óriási magasságban meredeken a sziklafal . . . Semmi remény a menekülésre!

Az éj beállt. Az alkonyati köd szétoszlott, az égen a csillagok milliárdjai fánylettek gyönyörű ragyogással. Mátyás tekintetét a völgybe vetette. Könyek toltak szemébe . . . Ott fekszik faluja, ott van az ő édes testvére, a testvére, kitől haragban vált el . . . Oh! ha visszavonhatta volna azt az elejtett rossz szót, ha még egyszer láthatta volna bátyját, megcsókolhatta volna és bocsánatot-kérhetett volna, oh, mennyivel könnyebben halt volna meg, ha tudta volna, hogy bátyja megbocsájtott. Felpillantott a derült, csillogos égre s imádkozék. Kedélyállapota valamicskét enyhült.

A hidegség egyre nőtt; a szegény emberek gondoskodnia kellett, hogy dermedt testébe mozgással életet hozhasson. Eszébe jutott palackja. Majdnem tele volt még, ugyszintén a doboz kétszersülttel. Evett, ivott, ami feljuttatta az életerőket s felmelegítette Mátyást.

Hosszú, aggodalmas órák teltek így. Mátyás minden akaratának és erejének megfeszítésével iparkodott a borzasztó éjszakát ébren tölteni s a halál előhírnökét: az álmat távol tartani. De ereje végkép kimerült. A reggel immár virradott, a hegycsúcsok pirosuló fény-

nyel ragyogta, hajnalodott . . . de ezt már nem látta: a sziklafalhoz támaszkodva szunyadt. Lélegzetvételtől emelkedett még a melle, de mindig ritkábban, egyre ritkábban, folyton gyengülve . . .

5.

Az ármosdi vendéglőben nagy volt az izgatottság, rég nem volt annyi vendége.

— Hát Miska csak megnyerte a fogadást! mondta valaki a jelenlevők közül.

— És csak holnap, vasárnap, kellett volna megjőnnie; ilyen időben visszajött.

— Hanem halálos betegen is fekszik odahaza, mondja a kocsmáros.

— Két legény találkozott vele az erdőben a szurokégetőnél, oszt haza cipelték, tette hozzá a molnár.

— Első dolga volt, hogy Bányász Józsi után küldött; azt mondják, hogy Matyi küldött neki levelet, állította a kőfaragó.

— Józsi már el is ment hozzá, szolt megint egyik.

— Ehol ni, hisz itt megy épen! kiáltotta a kereskedő s kimutatott az ablakon.

— Híjjátok be, hadd mondja el, mit csinál Miska ajánlotta a kőfaragó, s néhányan kisiettek és nemsokára Bányász Józseffel együtt visszatértek.

Csakúgy ostromolták a sok kérdéssel, míg elkezdett beszélni.

— Miskával nem állunk jól, tüdőgyulladásba esett. Annyit megtudhattam, hogy a hóvihar utólérte

De ha az a halászati társulat a különféle hal fajok tenyésztése céljából a vizeknek bizonyos részét, — a halak közlekedésének megadályozása okából, — elkerítve tartván, egy-két évig a halak növeése és szaporítása végett hasznóbérbe nem adja, — vagy ha házilag kezelte, — nem halásztatja, az esetben már, a halászatból eredő bevétel összege tetemesen növekedni fog.

Van nekünk Szarvasiaknak egy haltenyésztésre kiválóan alkalmas és okszerű módon jövedelmezőleg értékesíthető vizünk, a Szarvas-szent-andrási holt Körös kanyar, vagyis az élő Körösnek azon része, mely a 18-a számú átmetszés által metszetett le.

Ezen mintegy 30 kilométer hosszú Körös-kanyar vize, Landgraf országos halászati főfelügyelőnek szakértői véleménye szerint, hazánk egyik legalkalmasabb, legcélszerűbb fekvésű és kedvező berendezésű vize haltenyésztésre. S azt meg én teszem hozzá, hogy csak mi nem vagyunk oly üzleti szellemmel megáldva, melynélfogva tudatára ébrednénk az ebből eredő anyagi haszonnak, csak mi nem vagyunk elég élelmeselek arra, hogy a természet ezen ritka adományát a saját érdekünkben kihasználni tudnók, azon adományt, melyet más államokban sok ezrekért megvásárolnának, s a melybe külföldön egy életre való vállalkozó sok ezrekre menő befektetést eszközölne s miúndezt teszi abból a számitásból, hogy ezen vállalkozása ez időszert nem csak a befektetett összeg kamatait, hanem azon felül szép hasznot is biztosít.

A mi vizünk haltenyésztési célra ugy szólván befektetés nélkül is rendelkezésre áll.

A sült galamb teóriája jut itt eszembe, de az elől is, mikor szánkba akarna repülni, e kapjuk a fejünket.

Nem akarom ismételn hosszadalmasan, hogy most, amidőn a Körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizesabályozó társulat ezen, az elébb jelzett holt Körös kanyarra egy nagyobb szabású vizemelő gépet tervez, itt van az alkalom — a sült galamb ismét röpköd — hogy a halászati társulat és ezzel kapcsolatban a haltenyésztési szövetkezet megalakuljon.

Az által, hogy ezen vizemelő gép a holt Körös kanyarra építetik, meg lesz adva mindazon kellék és eszköz, a melyre egy haltenyésztésre berendezett álló viznek szüksége van.

A vizemelő gép által a holt Körös kanyar vize évenként egyszer-kétszer felfrissíthető. Ezen felfrissítés kétszeres haszonnal lesz egybekötve, Amíg egyrészt eme felfrissítés egészségügyi szempontból történik, addig másrészt az a haltenyésztésre nézve főfontosságú tényezőt képez, mert elhárítja a halak közt, a meleg, poshadt víztől bekövetkezni szokott dögvéset s eltávolítja a halak mocsár szagú izét.

Nincs más tehát hátra, mint a kedvező alkalmat kihasználni, nincs más hátra, mint hogy

alakítsuk meg a haltenyésztési célt maga elé tűző halászati társulatot.

E célból felkérem járásurk főszolgabíráját, — ki amint más közérdekű ügyet, ezt is kivételre segitendi, hogy a halászati joggal bírók névsorának összeállítása iránt intézkedni s majd ennek megtörténte után az illő érdekelteket halászati társulattá leendő alakulás céljából összehívni méllőztatnék.

HIREK.

— **Az aszfalt járda ügye.** Az aszfalt járda kiépítése iránt kötött vállalati szerződés és tervek a vármegyéről elbírálva visszaérkeztek. Még pedig a szerződés egész terjedelmében jóváhagyva, a tervek pedig némi csekély jelentőségű módosítással. — Az aszfalt járda építésének megkezdése ezek szerint csak rövid idő kérdése, mert a város előjárósága az építés megkezdésére a vállalkozót felszólította.

— **Zártkörű estély.** Lesz alkalmunk egy szépek igérkező mulatságban részeseülnünk még e hó folyamán, ugyanis a szarvasi kaszinó Szarvason 1897. augusztus 20-án saját helyisége es az Árpád szálló dísztermében zártkörű estélyt rendez, mely közvacsorával egybekötve tervezetik. Éjfélkor pedig frissítőket szolgálnak fel. A meghívók már kibocsájtattak, A ki a mulatságon részt akar venni, az sziveskedjék jegyét lehetőleg ideje korán megváltani és augusztus 17-ike előtt okvetlen, mert különben a rendezésben zavar állhat elő.

— **Vesztett kutya marás.** Zima György helybeli lakost, tanyáján időzése alkalmával saját vesztett kutyája megmarta, míg végből felszállítottatott Budapestre a Pasteur-féle gyógyintézetbe. — Ez idő szerint jól érzi magát.

— **Száj és köröm fájás.** Ezen járványos állati betegségtől egyik, még érintetlen határukban, ugyanis a kákai pusztán is fellépett már a száj és köröm fájás. Tehát ez is szigorú zár alá helyeztetett.

— **Egy millió forint.** A Szarvasi Takarékpénztárnál elhelyezve levő takarékbetétek összege — értesítésünk szerint — az egy millió forintot már meghaladta, és ami még emellett igen fontos, a kölcsön-üzletek és az évi nyereség nagymérvű emelkedése mondhatni állandó méreket öltött.

— **Pályázati értesítés.** A békésmegyei földmives iskola hallgatói részére a békésmegyei gazdasági egyesület két, egyenként 120 forintos, valamint a békésmegyei gazdasági egyesület elnöke, méltóságos Beliczey István ur egy 120 forintos alapítványára pályázat nyitítatik békésmegyei oly ifjak részére, kik a földmives iskolába felvételtni óhajtanak. Felvételi feltételek; 1. Betöltött 16 éves kor. 2. Egészséges testalkat. 3. A négy elemi iskola sikeres bevégezése. 4. Fedhetlen erkölcsi viselkedés. 5. Annak igazolása, hogy az illető védhalmóval beoltatott. 6. Szülői vagy gyámi nyilatkozat, mely szerint a növendék az ő akaratukkal lép az iskolába s

hogy kötelezik magukat vele a két éves tanfolyamot teljesen bevégeztetni. Ezen feltételek közlése után felhívatnak mindazon szülők és gyámok, kik gyermeküket vagy gyámoltjukat a békésmegyei földmives iskolába az 1887/98. és 1898/99. tanévekre beadni, illetve az ösztöndíjak valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy a felvételi feltételekhez képest felszerelt kérvényüket folyó évi augusztus hó 20-ig a békésmegyei gazdasági egyesület elnökségéhez küldjék be. Az iskola szervezetére vonatkozó egyéb adatokra nézve a gazdasági egyesület titkára, vagy a községi előjárók készséggel nyújtanak felvilágosítást. B. Csabán, 1897. július 31. Az elnökség megbízásából: Zlinszky István, egyetli titkár.

— **Öngyilkosság.** Erdei Lidia szarvasi illetőségű asszony öngyilkossági szándékából a Körösbe ugrott és bele is halt. Tettének oka nem volt kipuhatolható.

— **Helyreigazítása egy közleménynek.** A „Békésmegyei Közlöny“ napi hírei közt minapában ily czimű hír látott napvilágot; „egy lelkész nyugalmában.“ Tekintettel a közölt hírrre, keltő tájékoztatás végett, szükségesnek tartom alábbi megjegyzéseimet köztudomásra hozni. a) A magyar istentiszteletek 1855-ik év október hava óta szakadatlaan minden vasárnapon, minden ünnepnapon rendezem megtartattak, azoknak rendszeresítéséről beszélj felesleges, mert az, hogy most a magyar istentisztelet egy vasárnap az, ó más vasárnap az új templomban tartatik, nem rendszeresítés, inkább módosítás, mennyiben az említett magyar istentiszteletek a tót istentiszteletek módjára határozottak megtartatni. b) A közölt hírből én hitszónoknak és előre haladott korúnak mondatom. Az elsőre ki kell jelentenem azt, hogy hitszónok nem confirmálhat, nem keresztelhet, Urvacsorát nem adhat fel, nem eskethet, az csak egyszerűen papolhat, esetleg temettet, holott én minden inuictiót végeztem mire felszentelt lelkész, mit mint candidatus (theologiae (hit jelölt) az a hitszónok, nem tehettem volna. A másodikra nézve megjegyzem, hogy a 67 éves férfi még nem oly előrehaladott koru, hogy, ha képes, csakis ezen kellene nyugalmaztatnia. Hány lelkész van, ki még 70-dik éven túl is szolgál, mert képes szolgálhat? c. A közölt hír végsorában említett érdemeimről hallgatok, ezekről megemlékezni a szerénység tilt, kijelentem azonban, hogy mi g képes leszek, Istennek segédelmével mindvégig hiven kívánom az Egyházat szolgálni.

— **Nem lesz harmadik kövezett utcánk.** Tudvalevő dolog hogy városunk képviselő testülete azon az alapon, hogy az állam, a Beliczey útát, a transversális nagy alföldi műút vonalába felvette, ama felterjesztéssel élt a közlekedési miniszterhez, hogy ezen, a város által épített és állami célra igénybe vett kövezett utcánk helyett az állam a maga költségére városunk egyik utcáját, a gróf Csáky Albin utcát köveztetné ki. Ezen felterjesztésre most érkezett le a miniszter leirata, mely szerint Szarvas városának kérelme ez időszert nem teljesíthető. Még pedig azért, mert nincs rá költség. Nincs fedezet, mert a transversális műút költségeinek előirányzása a legszűkebb határok közt történt s Beliczey kikövezett út rész, mint kiépítve levőre nem is lett előirányozva semmi költség vagyis mint nem építendő rész vétetett

és a Sárkányfőnél ledönté lábáról. Matyi utána jött, átvezette a Zergepallón s így megmenfette. Matyi azután, épen mikor az időjárás még szilajabb lett, a veszélyes úton visszament.

Hangos elismerés hangzott fel Matyás hőstettének hallatára.

— Csak legalább tudtam volna valamit a fogadásról, folytatta Bányász, én is felmentem volna Miskával. Kettesével mégis csak könnyebben ment volna.

— Hát nem szólt róla Matyi neked? kérdezte a kőfaragó.

— Egy szót sem. Ez egyszer haraggal vált el tőlem... Tudjátok meg, mily rossz testvér vagyok én...

A csodálkozás moraja tört ki.

— Igen, tudjátok meg. Az estén, mielőtt Matyi elment, először koccantunk össze... S én, én haragomban egy rossz szót mondtam neki... Fél életemet odaadnám, ha meg nem történté változtathatnám.

Másnap réggel aztán elment Matyi, búcsúzás nélkül. Odafönn állottam az ablaknál s néztem utána, de a dacz nem engedett szívemnek... Oh, mennyit szenvedtem azóta!... Kevés éjen át aludtam órákon keresztül állottam kiut s néztem, néztem a hegyre. Nem ragyogott egy láng sem alá, mint más években némely estéken... És ma levelet hozott tőle Miska, a melyben ő kér bocsánatot. Matyi tőlem, a kinek térden csúszva kellett volna az ő bocsánatáért könyörög-

nöm!... Hanem most sietek haza, mert Miska azt mondta, meg a levélben is ben van, hogy Matyi a legközelebbi derült éjszakán meggyújt egy hegyi tüzet! S ma tiszta éjszakánk lesz.

A hátra maradtak e szavak hatásának következtében egy darabig hallgatagon ültek. A beszélgetés csak akkor lett ismét élénkebb, midőn egy logény érkezett a szobába s elmondta, hogy a Sárkányfőnél lavina gördült le.

— Mit mondasz, a Sárkányfőnél? kérde a kőfaragó. Láttad?

— Látni nem láttam, de én épen a tulsó völgy oldalán jöttem az erdőn keresztül s tisztán áthallottam a dörgését.

— Mikor történt ez?

— Épen azután, hogy az idő megint ugy nekivadult.

Ez a hír általános rémületet keltett a társaságban s sokat gondolkoztak róla.

A kőfaragó törte meg a csendet:

— Szivesen megfizetném tisztesen a fogadás összegét, ha Matyira hallgattam s nem fogadtam volna. Nemcsak, hogy Miska halálos beteg, könnyen lehetséges, hogy Matyit is utólerzte a szerencsétlenség. Egyedüli reményiségem még a hegyi tűz. Már van olyan sötét, hogy láthatni. Jertek, menjünk, nézzük meg.

A szoba kiürült.

A piacféren nagy embertömeg állott és feszülten

figyelt a magas hegytetőre, a mely világos körvonalalva emelkedett a tiszta égboltozat felé. De a várt láng nem lobogott fel, s megeredt a tanácskozás, hogy mitévők legyenek, midőn egyszerre halványan, dült vonásokkal előrohant Bányász József és kiáltá:

— Valami baja esett Matyinak, máskülönb az ígért tüzet meggyújtotta volna. A levegő olyan tiszta, hogy a tanító úr távesővével egészen világosan láttam a házat. Hanem tűz sehohsem égett. Fel kell mennem Ki jön velem?

A kőfaragó jelentkezett először:

— Segítetek, a mennyire csak lehet. Józsi, én veled megyek.

A molnár és a kereskedő mintegy egy torokból kiáltottak:

— Én is felmegyek!

6.

Néhány órával később uton volt már a négy derék férfi. Kötéllel egymáshoz kötve haladtak egymás mögött, hallgatagon. Tündérszerűségü vala a zezugos hegyeség, csillámló hóval betakarva a fehér hó holdfény ragyogásában: de ok csak a szédítő utat látták s a mentésre gondoltak. Midőn a legveszélyesebb helyhez értek, megállottak, hogy megnézzék a köteleket s hogy azután ismét tovább menjenek. Ekkor megszólalt József:

— Barátaim, köszönöm nektek! Most jön a leg-

számításba. — Egyébként a miniszter, leiratában ígéretet tesz, hogy az esetre, ha a Szarvas város ezen utcának kikövezését teljesítene, a burkoláshoz szükséges kavicsanyagot szállíttatni fogja, de ezt sem ingyen, hanem azon árért, melybe annak termelése és szállítása az államnak kerül.

— **A szerencsés őzike.** A múlt napokban szegény őzikeről irtunk szegénynek mondtuk, mert életével fizetett e háttára való tévedéseért. Ezúttal azonban az ismét ide zárandokolt őzike szerencsésében járt. Ugyanis a tegnapi napon a Körösmén egy őzet vett észre az őrs ezt telefonon bejelentve, ismét kiűnt termett három vadász, de nem jártak a multkori szerencsével, mert az őz ideje korán neszét vévén a veszélynek a vizen átuszva szép szerével odább állt s valahol Bolza Géza gróf ömlesztősága halásztelki birtokán ütött ideiglenesen tanyát.

— **Postai portó díjak felemelése.** A korona értékben való számításnak az 1898 év kezdetével való behozatalával a posta tarifának korona értékre való átszámításánál, amint hírlik, a tarifa egyes tételének fölcélre való kikerekítése végett czélba. E szerint az egyszerű öt krajczáros levél bélyege ezutánra is oly értékű vagyis tíz fillér lesz, mint eddig volt. De a levelező lap négy fillér helyett öt fillér lesz. — A csomag posta portó tétel is emelkedni fognak bár csekély mértékben. Az új érték és a megváltozott tarifa már valószínűleg új evkor lép életbe.

— **A füstbe ment milliók.** A dohány és ebből gyártmányokból elmúlt féle évi időszak alatt befolyt pénz forgalmáról a m. kir. dohány jövedék igazgatója összeállította a kimutatást. E szerint dohányért és szivarért befolyt 1 millió 158 ezer 668 forint, különleges dohány árúért 1 millió 387 ezer 194 forint vagyis összesen 19,545,862 forint. Ámbar ez szép summa, mégis a múlt évi forgalomhoz viszonyítva 89,574 forint csökkenés mutatkozik.

— **Hivatalos stilus.** Nem fűzünk hozzá semmi kommentárt csak amint kaptuk, a maga valójában egyszerűen ideiktatjuk az alábbi következő hivatalos jelentést, mely maga ad felvilágosítást az ügymenet nálunk szokásos bejelentésének sajátosságairól. Tekintetes főjárású szolgabíró urnak Szarvason. Van szerencsém az 897-ik évben B. Szt. András községében az Egészségi ügyi 3. hóról ugymint Április, Május, és Junius havakról a jelentésem tisztelettel betérjeszteni. A mérsáros es hentesek ebben a 3. hóban vagtág jószágról. Szarvas marhák 2 Éven fölül 16 drb. 2 éven alul 11 drb. Szobos borju 11 drb. Összesen 38 drb. ebben a 3. hóban vagtág birkák 68 drb. bárányok 47 drb. Összesen 115 drb. Sertés vagtág 16 drb. a fönt nevezett 16 drb. szarvas marhák közt 1 ökör kényszervágatott az ökör elesett és nagy nehezen tudott felkelni kértég a levágás a tüdőben és a májban kevés kis vízhólyak találtam, az ökör jól használt volt, a tüdő és a máj semmisítettem a hus haszálatra alkalmasnak találtam, a hus brivat házban olcsó árón kimirtig. Előfordult megbetegetés és elhulasok és kigyógyulás Egy tehén csak a nyakan egy taganat fellébet kigyógyult. 3 drb. kólikás lovak egy darab kigyógyult 2 drb. már megdöglött volt.

5 drb. sertések megbetegető az egyik szevény tüdőgyulladás kigyógyult. 4 drb. sertés Édvagytalanság mint a 4 kigyógyultak. Csabacsidon egy tehén és egy bika tipfenében elhult. ebben a 3 havakban egész Juli elsejéig sertés vézben elhult Csabacsidon 345 drb. sertés kigyógyult sertés 11 drb. Csabacsidon Szarvas marhák veszétségben ebben a három hóban megbetegített 4 drb. 3 drb. veszétségben elhult, drb. kúrta-tott Összesen 4 drb. Kelt B. Szt. Andrason 897-ik év Juli 1-én.

— **Az őrlési vám és buzaárak magassága.** Mindnyájunknak híven emlékeztetében van az a mozgalom, melyet a malom tulajdonosok és molnások kezdeményeztek tavaly, amidőn a buza árak a 6 frtot sem érte el. Kezdték pedig a mozgalmat existenciájuk biztosítására a végből hogy az őrlési vámnak, az alacsony buza árak miatt való felemelésére paktumot kös-senek egymás közt, meghatározván az őrlési vám nagyságát. — Most hogy a buza ára 12 forint felé jár, csak várjuk, csak várjuk azt a tavalyi mozgalmat, az őrlési vám vissza leszállítása iránt. A tisztelt malom tulajdonosok és molnások hol késnek az éji homályban? Amint haljuk, a városunk keleti oldalára eső tanyai kisebb gazdák, és tanyások kik ez ideig szívesen hozták be buzájukat őrlés végett Szarvasra, most Endrődön őrltetnek, mert ott kevesebb vámot szednek.

A „Művelt Nők Otthona“ érdekében mely tudvalevőleg felekezeti különbség nélkül egyedül álló művelt nőknek ad otthont, országsszerte megindult már a mozgalom. Több megye és város hivatalosan eszközli a taggyűjtést, annál is inkább, mert amely megye vagy város 300 tagot gyűjt, annak jogában áll teljesen ingyen, amelyik pedig 150 tagot gyűjt, az feleáron ajánlhat, illetőleg küldhet egy-egy egyedül álló művelt nőt teljes ellátásra a „Művelt Nők Otthonába.“ Taggyűjtő — ivatek és alapszabályokat a „Művelt Nők Otthona“ iródája (Budapest, VII. kerépesi út 44.) készségesen ad az érdeklődőknek.

Színház.

Mire lapunk legközelebbi száma megjelenik, városunk színházi szezonja már elkezdődött, hogy a színészet hivatott képviselői, Makó Lajos szegedi szintársulata f. hó 14-től hat hétig nemes szórakozást nyújtson műpártoló közönségünknek.

Hogy erre az idén kilátásunk van, biztosítékot nyújt az a díszes társulati névsor, melyet az előzetesen kibocsátott „Színházi jelentés“ nyomán mult számunkban mi is közöltünk. A szegedi társulatot különben a vidéki szintársulatok legkiválóbbjának mondják. Igazgatója pedig testtel—lélekkel szolgálja a magyar

színészet ügyét, s legfőbb boldogságát találja abban ha a vidéki színészet javát, kitünőségeit szerződötté magához és olcsó reklamok helyett művész gardájának élvezetes előadásaival hódíthatja meg a közönséget.

Olyan tagok, mint a drámában: R. Balogh Etel, Szilágyi Berta, Tárnoky Giza, László, Pethes Imre, Szakács Andor, Makó Lajos, László Gyula, Sándor Emil, Mezey Péter; az operettekben: R. Réthy Laura, Szende Anna, Ráday, Stoll Károly, Juhász Sándor, Juhászné Szakácsné, Réthy István és a pompás komikusok Krémer Jenő és Szilágyi Dezső fényes garancziát nyújtanak az előadások kitünősége felől. Derék karnagya a társulatnak Stefanidesz Károly, aki szép zenei képzettségével és nagy ügybuzgalmával az ének — és zenekarral is sikereket tud elérni.

A szezon műsora — mint a színházi jelentésből kiténik — ugyszólván csupa új darabokból van összeállítva. Benne van a nemzeti, népszínház és vizszínház minden jóra való újdonsága s csupán a fővárosi nyári szinkörök néhány „Blitzveisz Kóbi“-féle férczelménye hiányzik, melyeket Makó igazgató egyáltalán nem szerrez be magának — igen helyesen.

A szegedi jeles szintársulat hűtelen lett a régi szinkörhöz, melyet bizony az idő vasfoga nem hagyott érintetlenül, s a hol az egykor csinos díszlet elrongyolódott, a nézőtér ülései, a tetőzet és sok más egyebb annyira megrongálódtak, hogy bizony—bizony szívesen vesz bucsút Tháliának kiszolgált, ma már valósággal tűz veszélyes bűdejától a közönség is és örömmel fogja látni, hogy az „Árpád“ szálloda dísztermében szinte megbámulni való tágas, szép színpadot és nézőhelyet teremtetnek.

Évek óta nem találta meg közönségünk az igényei és izlésének megfelelő művelzetet a szarvasi színházi évadokban. Kétszeres örömmel üdvözljük tehát Makó Lajost és elsőrendű jeles társulatát ide jövelekor, s bizton hisszük, hogy közönségünk színpártolását illető reményeikben nem fognak csalódní, mert Szarvas művelt és műértő közönsége nem kívánja elriasztani a vidéki szintársulatok legkiválóbbját, a mely hosszú bójt után igazi művelzetet nyújtani jött el városunkba.

Mernő.

Népmozgalmi adatok.

Születések. Az elmúlt hét folyamán született 20 gyermek. Az év elejétől ezideig összesen 575.

Eljegyzések. Litauszki János Török Annát, Hajdú István Simonyi Bertát, Zsakka András Medvegy Zsuzsit eljegyezte.

Házasság Az elmúlt héten nem kötett.

Halálozás. Az elmúlt hét alatt meghalt 11 ember. Az év elejétől ez ideig összesen 360.

rosszabbja. A vállalkozást mindenik életével fizethetné meg, menjetek vissza s hagyjatok magamra!

— Akkor te nem jól ismersz bennünket, felelték emezek. Mindnyájan egyformán hibásak vagyunk. Előrehát! Csakis úgy lehet mentésről szó, ha összetartunk. — Szivemből köszönöm, mondá József.

— Rajta, előre! Szólt a kőfaragó biztatása. Látjátok ott a Sárkányfőt, ahol állítólag lezuhant a lavina?

Nagy ügygyel-bajjal elértek a szerencsétlenség színhelyére. Aggódo kebellet pillantottak le a mélységbe. Még szürkület volt, úgy hogy a tárgyakat csak nehezen lehetett megkülömböztetni. A molnár elkialtotta magát:

— Nézzétek csak! Nem fekszik ott valami, a hova a nap már odaveti sugarát?

József vizsgálódó szemekkel fürkészett.

— Az az ő kalapja!

Sirva, kezeit tördelve térdre hullott,

— A Matyi lebukott! Meghalt! Az én szegény öcsém meghalt! Oh, bocsáss meg nekem, Matyim!

A másik három csitítgatta a kétségbeeső férfit, hogy térjen magához, mert ha menteni lehetséges, akkor csak tett segít és nem siránkozás. És a kőfaragó folytatta:

— Kössetek engem a kötéltre és bocsássatok le!

József ugyan maga akart leszállani, de társai tartották attól, hogy a fájdalomtól és az izgatottság miatt nem lesz képes a mentési munkálatok végrehaj-

tására. A köteleket kibontották és félig mászva, félig függve eltűnt a kőfaragó a mélységbe. Alig ért lába biztos talajt, már is észrevette a szerencsétlenül járt Matyást. Egy pár szökéssel ott termett, gyorsan a daróczkáját alá nyúlt, a sziv... még dobogott! Nem tudta magát tartóztatni s hangos örömmel felkiáltott. Még egy nehéz munka, de az is sikerült. Az elaléltat jó erősen megkötözte, jelt adott s a fent aggodalommal várakozók húzni kezdték a kötelet. Ujjongás hirdette hogy Matyás szerencsésen felérkezett. Nemsokára a kőfaragó is fenn volt.

Mindjárt az első élesztési kísérlet után felnyitotta szemeit Matyás.

— Bocsáss meg, Józsi! voltak első szavai.

— Oh, kedves, kedves Matyim, te bocsáss meg nekem! esdekelte József. Bocsásd meg nekem azt a rossz szót, a mely oly szerencsétlenné tett engem.

A kőfaragó mielőbbi megindulásra figyelmeztette a társaságot, a mely nemsokára tovahaladt drága terhével.

7.

Aznapi estéjén egész Ármosd talpon volt; ki a kapuban állt, ki a piacszéren, de mindenki várakozva nézett a hegycsücs felé, a hol az időjárásí órhely állott:

Ekkor kilépett a korcsmáros az egyik csoporthoz és így szólt:

— Már elég sötét van! Hogy is mondta a kőfaragó? „Ha egy tüzet láttok, akkor felérkezünk, de

hiabavaló volt a táradozásunk; ha két tüzet láttok akkor valami baj esett meg Matyival s mi megmen tettük; de ha...“

— Az egyik tűz ég!

— A másik is lángol már!

Hangos ujjongás verte fel a falu csendjét s nem akart véget érni. A mig csak egy parányi láng is látható volt, kiűn maradtak az emberek. De még azután is, hogy a parázs fénye elhamvadt, vidámság uralkodott az ármosdiak között. De hát hogyné vigadtak volna, hiszen egy derék társukat mentette meg az a négy nemes férfiú, kiknek helyén vala szívéük.

Épen kocczintottak a korcsmában összegyűltek, hogy a hegytetőn levők egészségére üritsék ki poharukat, midőn belépett a tanító, kit az egész község, mint értelmi vezetőjét tisztelt és becsült. Ő is poharat adatott magának és azt felemelve így szólt:

— Örömmel kiáltom én is: éljenek sokáig boldogságban a megmentők és a megmentett! Büszkék lehetünk a mi bátorszívú embereinkre. Ámde, kedves barátaim, gondoljátok meg, hogy a könnyelmű fogadás mily veszélyekbe sodorja az embert! Gondoljátok meg, mily fájdalom az, a mit rossz szó és czivakodás okoz! Jegyezétek meg: A megbántás oly hirtelen, a békülés nehéz!

Ezek szerint az év elejétől ez ideig szaporodás 215, — mely szám, ha a szaporodás ily arányban halad, az év végevel a három százat eléri:

Irodalom.

A szociális kérdés megoldása. Egy szociális kérdés végleges megoldását tárgyzó könyv fekszik előttünk, a mely könyv oly egyesületet czélez felállítani, melynek neve „Felebaráti világegyesület” s a mely egyesület czélja nem egyéb mint a szegények, vakok, siketnémák, özvegyek, árvák a munka képteleneinek anyagi jólétét megteremteni, az inséget csillapítani, a nyomort megszüntetni s ezek által a szocializmus nehéz kérdését megoldani. — Eme könyv e felebaráti világegyesület tőkéjének megszerzési módját, a tőke miként leendő felhasználását 14 oldalon keresztül könnyen mindenki által megérthető módon tárgyalja. A könyv megrendelhető lapunk kiadóhivatalánál. Ára csak 10 kr.

Jogi és közigazgatási szakközöny. Az előbb „Jogi tanácsadó” most „Jogi és Közigazgatási Utuntó” Negyedik évfolyamát éli, s mint az e téren megközelítlenül álló szaklap már ez ideig is szép elterjedtségnek örvend s ezt szép beosztásának bő tartalmának és a szakkörökben nélkülözhetlen voltának köszönheti. De ezek mellett annak is, hogy aránytalan csekély az előfizetési díja; (1896. szept. 1-től decz. 31-ig megjelent 16 füzet 1 frt 50 kr.) s hogy a szerkesztőség az előfizetőknek, jogi és közigazgatási ügyekben díjtalanul ad szakvéleményt, szóval vagy levél útján, illetve a lapban. Valamint a bpesti összes bíróságoknál és hatóságoknál: Curianál, Itélő táblánál s a többi bíróságoknál s az egyes Minisztériumoknál folyamatban levő ügyek miben állásáról s miként történt elintézéséről, az ez iránti megkeresésre, az előfizetőknek levélbeli díjtalan értesítés adatik. — Az 1897 szept. 1898. decz. 31-ig terjedő 16 füzet is 1 frt 50 kr. előfizetési díjjal jelenik meg (kiadóhivatal és szerkesztőség Bpest tisztviselői telep család utca 30 sz.).

CSARNOK.

Zella.

*Tenéked könnyű lesz leledni,
Hisz' azt sem tudtad hogy szeretlek,
Az én szívem meg fog szakadni,
Mig megtanulom, hogy feledjek!*

R. F.

Kaczag, vagy köny.

*Esengő hő szerelmi szómra
Ha gúnykaczag lesz válaszod,
Ne hídd, hogy gyötrő fájdalomba
Lelkem megtörni láthatod
Ne hídd, hogy eltíporva, fájva
Vérezni látod szívemet,
Megzavar majd a kaczagásba,
Hogy én is kaczagok veled.*

*Esengő hő szerelmi szómra,
Ha az lesz majd válaszod,
Hogy hő keblemre ráhajolva,
Zajongó szívem hallgatod:
Mielőtt összecsókolhatnám
Szemeid, orcád, ajkad,
Leborulok majd lábaidhoz
És jól kísírom magamat.*

Jules.

Gizához.

*Bár fényes tenger tükre volnék
S te velem játszó napsugár,
Bár árnyas fának lombja volnék
S te szellő mely közötté jár.*

*Oh, bárcsak rózsátó lehetnék
S te rajtam nyíló rózsaszál,
Oh bárcsak mézes lép lehetnék
S te kis madár mely rája száll.*

Ipsilon.

Felelős szerkesztő DOLESCH JÓZSEF.
Kiadó laptulajdonos SÁMUEL ADOLF.

HIRDETÉSEK.

1432
1897 tkv. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A sarvasi kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Weisz Lévy debreczeni lakos végrehajthatónak Budai Sándor öcsödi lakos végrehajtást szenvedő elleni 355 frt 11 kr. tőke követelés és járulékaival, valamint az árveretűhöz csatlakozottaknak ezennel ki mondott öcsödi takarékpénztár, Fischer Mihály és Sterbecz Gábor követeléseik kielégítése iránti végrehajtás ügyében az öcsödi 1946 sztkvben A I. 1 rsz. a felvett ²¹⁵/₁₀₀ hrsz. beltelkes házra az árverést 294 frt 6 kr. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897 évi augusztus hó 27-ik napján délelőtt 7 órakor az öcsödi község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 294 frt 40 kr. készpénzben, vagyis 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek, a bíróságnak előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Sarvason, 1897. évi június hó 2-án.
A sarvasi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Mészáros
kir. járásbíró.

Hazánk legkedveltebb savanyú-vize, a

Mohai Ágnes forrás

mely a coerla járvány idejében preservatív szernek b zonyult.

Borral használva kitünő kedveltségnek örvend.

Friss töltésben kapható

Csapó Soma

fűszer üzletében.

3-3

Tömörön hajlitott szolid kivitelű faszékek

nád, perforirozott és préselt fa ülés-
sel többféle kivitelben

jutányos árban kaphatók

Szichta Tivadar

üveg és porcellán kereskedésében (ungvári
székgyár gyári raktára)

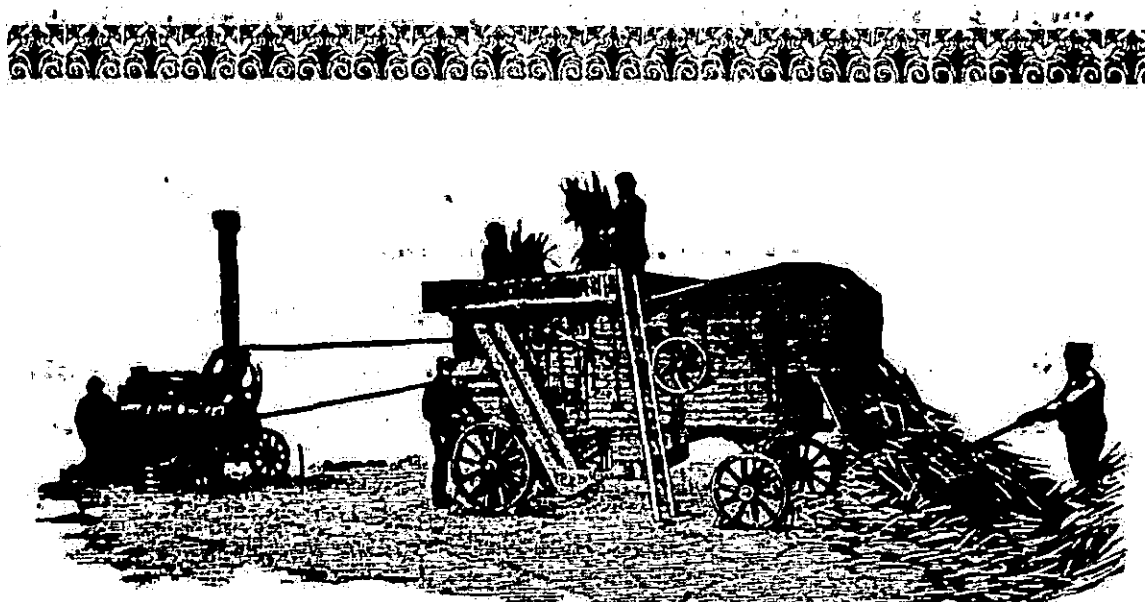
Szarvas, piactér.

Díszes képek drb.-ként 4 frt 50 Kr.

izléses kép keretek minden nagyságban készíttetnek.

Ugyanott gyermek kocsik kaphatók.

3-3

Mezőgazdasági gép és műszaki szerszám

raktár tulajdonosok Scherz és Kramer

Debreczenben

A gazdaközönség érdekében kellemes kötelességüknek tartják köztudomásra hozni, hogy Sarvason a piactéren Buk-féle házban egy fiók telepet létesítettek, vezetésével Landler Pál helybeli lakos urat bízták meg.

Telepükre a legjobb minőségű minden néven nevezendő mezőgazdasági gépeket szállítanak; hogy a gazdaközönség szükségletének nagy részét nem csak ábra szerint, hanem természetben láthassa és megvehesse.

Igyekeznek jó gépek szállítása által a gazdaközönség bizalmát kiérdemelni.

10-6